

Täysistunto

Keskiviikko 8.11.2023 klo 14.04—15.37

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 66/2023 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 1/2023 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 1/2023 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu, edustaja Koponen, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.08 **Ari Koponen ps:** Arvoisa puhemies! On selkeämpää, että jatkossa koulukotikorotus maksetaan toteutuneiden läsnäolopäivien mukaan yksityiselle koulukodille tutkinto-koulutukseen valmentavasta koulutuksesta. Tällä hetkellä korotus maksetaan laskentapäivän opiskelijamäärän mukaan. Sivistysvaliokunnan näkemys tämän hallituksen esityksen kohdalla on yksimielinen.

Nostin lähetekeskustelussa esiin TUVA-koulutuksen historian ja myöskin koulutuksen tarpeellisuuden. Haluan tässä yhteydessä vielä painottaa, kuinka tärkeää on, että lukioihin ja ammattikouluihin ei tule oppilaita, jotka eivät siellä kykene selviämään. Valitettava tilanne tällä hetkellä on se, että toinen aste yhä enemmän kärsii peruskoulusta valmistuneiden perustaitojen puutteesta. LUVA-koulutus toimii tähän ongelmaan hyvänä laastarina, mutta todellinen juurisyy on peruskoulussa. Tämä hallitus tekee kaikkensa sen eteen, että jatkossa peruskoulusta ei valmistu luku-, kirjoitus- ja laskutaidottomia. Koulutuksen kurinpalautus, perusrahoituksen 200 miljoonan euron nosto, siirtyminen digihumpasta kohti digiivisautta ja perusasioihin palaaminen vähimmäistuntimäärän noston kautta ovat vain muutamia esimerkkejä niistä toimista, mitä tämä hallitus tekee koulutuksen kivijalan, peruskoulun, murentumisen paikkaamiseksi.

Puhemies! Valiokunnan mietinnössä mainitaan, että esitys koskee vain TUVA-koulutusta järjestäviä yksityisiä koulukoteja. Muiden valtionosuuksien kohdalla jatketaan entiseen malliin. Näen myös tärkeänä, että koulutukseen osallistuvan tiedot läsnäolopäivistä ovat ajoissa Koski-tietovarannossa sujuvuuden takaamiseksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eloranta, olkaa hyvä.

14.10 **Eeva-Johanna Eloranta sd:** Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen melko tekninen muutos, vapaan sivistystyön rahoituksesta annettu laki, on kuitenkin aika tärkeä, sillä näin voidaan varmistaa, että jatkossa yksityinen koulukoti ei menettäisi koko valtionosuusra-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 53/2023 vp

hoitusta, mikäli lastensuojelulain mukaisesti sijoitettu nuori aloittaa sen TUVA-koulutuksen valtionosuusrahoituksen laskentapäivän jälkeen. Samalla myös selkiytyvät tietyt asiat, mitkä liittyvät rahoituksen maksamiseen ja perimiseen. Samalla on kuitenkin hyvä muistuttaa, että hallitus on tehnyt päätöksen... [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Eloranta, odotatteko hetken. — Hyvät edustajat, pyytäisin siirtämään kaikki muut keskustelut salin ulkopuolelle. — Olkaa hyvä, edustaja Eloranta.

Kiitos, puhemies! Samalla on tosiaan hyvä kuitenkin muistuttaa, että hallitus on tehnyt päätöksen leikata jopa 14 prosenttia vapaan sivistystyön valtionrahoituksesta, ja tämä väistämättä tarkoittaa oppilaitosverkoston ja kurssitarjonnan merkittävää karsimista sekä kurssimaksujen merkittävää nostamista, ja tämä heikentää vapaan sivistystyön saavutettavuutta erityisesti kaikista pienituloisimmilla henkilöillä sekä pienimmissä kunnissa.

Nämä kaavaillut rahoitusleikkaukset vaarantavat myös hallituksen itse asettamat työllisyys- ja koulutustavoitteet ja heikentävät sivistyksellisten oikeuksien toteutumista kaikille kansalaisille. Olisikin todella hienoa, jos näitä asioita, leikkausten vaikutuksia, voisi vielä tarkastella, jopa vielä perua nämä, sillä vapaa sivistystyö ei ole mitään marginaalikoulutusta, vaan sillä on erittäin tärkeä osa meidän sivistyksellisten perusoikeuksien kannalta ja jatkuvan oppimisen kannalta myöskin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

14.12 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Me kävimme tästä pidemmän keskustelun tuossa joku aika sitten eduskunnassa, ja silloin käytin itsekkin hieman pidemmän puheenvuoron tästä koulukoteihin liittyvästä laskutuksesta, joka on siis hyvin tekninen, niin kuin tässä edellä on kuvattu. On oikein, että vain tuo yksi laskentapäivä tai silloin tapahtuva määrittely ei ole ohjaava vaan koulukodit saavat korvauksensa toteutuvien päivien mukaisesti. Tämä vie tätä kustannusten jakoa tietysti oikeaan suuntaan ja kannustaa myös siihen, että näitä mahdollisuuksia nuorille tarjotaan.

Kustannusten jakautuminen ja vastuut kaiken kaikkiaan ovat hyvin oleellinen kysymys näissä tilanteissa, kun nuori tarvitsee apua, jota ei välttämättä omassa kodissa tai edes lähikoulussa ole mahdollista saada. Kun tulee sijoituspäätöksiä, niin silloin tietysti näitä kustannuksia alkaa tulla myös siihen kuntaan, johon lapsi tai nuori sijoitetaan. Se on tietysti inhimillistä, että lapsi saa ensisijaisesti apua — ja toivottavasti hyvää sellaista — mutta tärkeää olisi löytää mallit, joissa nämä kustannukset ohjautuisivat sille kotikunnalle, joka on ollut lähettävä. Näin se tietysti pääasiassa tapahtuukin, mutta ei kaikissa tilanteissa, sillä jokainen lapsi, jokainen nuori, kuitenkin osaltaan kuormittaa myös tämän vastaanottavan kunnan resursseja, jossa sijoitus on toteutettu. Toivoisin, että tähän löytyisi mallit, joilla nämä kunnat saisivat kustannukset peitettyä.

Myös tämä uusi aluehallinto aiheuttaa kaiken kaikkiaan vähän uudenlaisia tilanteita näihin kustannuksiin, joiden pisimmälle menneitä kuluja esimerkiksi tänään olevassa esityksessä käsitellään. Mikä on siis kannustin kunnalla vastata ennaltaehkäisevästä työstä ja toisaalta sitten aluehallinnolla sotesta vastaavana tuoda riittävät resurssit sinne kouluille, ja sitten tämä kokonaisuus, miten se nivoutuu yhteen. Eli vastuut ja kustannukset ja toisaalta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 53/2023 vp

panostukset ja siitä tulevat hyödyt eivät välttämättä kohdistu samoihin paikkoihin, ja tätä kannattaa kyllä vakavasti seurata.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 66/2023 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.